

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

แบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาถึงผลของการฝึกทักษะในการฟังตามแนวของไอวี ต่อการเพิ่มความรู้สึกของนักศึกษาพยาบาล โดยศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มที่เข้ารับการฝึกทักษะการฟัง(กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกทักษะการฟัง(กลุ่มควบคุม) ซึ่งจัดให้มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest Posttest Design)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2535 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 20 คน การที่เลือกนักศึกษา กลุ่มนี้มีเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

1. นักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในแง่ที่เป็นผู้ที่จะสามารถนำผลการฝึกไปใช้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพของตนได้จริง และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยในแง่จิตใจได้โดยตรง

2. สถานที่ในการทำวิจัย มีความพร้อมสำหรับการทำวิจัยมาก โดยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้อำนวยความสะดวกในแง่สถานที่อุปกรณ์ และสถานที่ที่เอื้อต่อการวิจัย และผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ใช้ทั้งโทรทัศน์ วีดิโอและห้องที่เป็นส่วนตัว นอกจากนี้ทางคณะพยาบาลศาสตร์ยังได้สนับสนุนให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย

3. เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ การที่คิดว่านักศึกษานี้ เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร นักศึกษาพยาบาลได้ เพราะในแง่ของหลักสูตรก็มีความคล้ายคลึงกับมหาวิทยาลัยอื่น ทำให้ผลที่ได้

อาจจะสามารถอ้างไปถึงการนำไปใช้ได้เฉพาะในกลุ่มอื่นด้วย

4. นักศึกษาพยาบาลโดยทั่วไป มักจะได้รับการฝึกทักษะการฟังอย่าง และการวิจัยนี้อาจเสริมทักษะพื้นฐานที่มีอยู่นั้นให้พัฒนาขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจในการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความเข้าใจ มีการยอมรับผู้ช่วยมากขึ้น

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยมีวิธีคัดเลือกดังนี้ คือ

1. ให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 124 คน ทำแบบทดสอบทักษะในการฟัง
2. นำแบบทดสอบทักษะในการฟังที่ได้จากการตอบของนักศึกษาพยาบาลทั้งหมด จำนวน 124 คน แบ่งเป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ หมายความว่านักศึกษาพยาบาลได้ทำแบบทดสอบครบทุกข้อ ซึ่งมีทั้งหมด 82 ชุด สำหรับแบบทดสอบอีกส่วนหนึ่งที่ไม่สมบูรณ์และไม่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 42 ชุด
3. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบทักษะในการฟังที่สมบูรณ์มาเรียงลำดับคะแนนจากคะแนนมากไปยังคะแนนน้อย
4. คัดเลือกนักศึกษาพยาบาล ที่ได้คะแนนจากการตอบแบบทดสอบทักษะในการฟังที่มีคะแนนน้อยในลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 26 มาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
5. ประกาศรับอาสาสมัครจากนักศึกษาพยาบาลที่คัดเลือกไว้ 26 คน เพื่อเข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน
6. สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่อาสาสมัครเข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน เข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random sampling) โดยแต่ละกลุ่มจะมีเงื่อนไขในการทดลองดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกทักษะในการฟัง

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับเงื่อนไขใด ๆ

โปรแกรมการฝึกทักษะในการฟัง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการฝึกอบรมของ Robert. R. Carkhuff มาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม (ซึ่งรายละเอียดของการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรมของ Carkhuff ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 หน้าที่ 46 และหน้าที่ 50) สำหรับรูปแบบและวิธีการในการฝึกอบรมที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงความหมาย วัตถุประสงค์ ลักษณะและการนำไปใช้ของทักษะที่จะฝึก พร้อมทั้งแจกเอกสารประกอบคำบรรยาย (มีรายละเอียดในภาคผนวก ค.)
2. ให้นักศึกษาได้รู้ตัวแบบเกี่ยวกับการใช้ทักษะจากบทบรรยายเทปโทรทัศน์ (มีรายละเอียดในภาคผนวก ค.)
3. ขออาสาสมัครจากกลุ่มนักศึกษา 2 คน ให้นักศึกษาอาสาสมัครทดลองใช้ทักษะโดยให้สวมบทบาทสมมติ (Role-Play) ในฐานะที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับบริการ ส่วนนักศึกษาที่เหลือเป็นผู้สังเกตการณ์
4. ให้นักศึกษาผู้สังเกตการณ์ รวมทั้งนักศึกษาอาสาสมัครที่อยู่ในบทบาทผู้รับบริการร่วมกันให้ข้อมูลย้อนกลับ
5. ผู้วิจัย สรุปและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัย
6. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน กำหนดให้แต่ละคนได้ฝึกการใช้ทักษะโดยสวมบทบาทสมมติ นักศึกษาแต่ละคนจะต้องอยู่ในบทบาทของผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้รับบริการและผู้สังเกตการณ์อย่างน้อยบทบาทละ 1 ครั้งในการฝึกแต่ละช่วง
7. ประเมินผลการใช้ทักษะจากแบบฝึกหัดของแต่ละทักษะ (มีรายละเอียดในภาคผนวก ค.) หากนักศึกษาทุกคนได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไปจึงจะเริ่มฝึกทักษะใหม่ต่อไป
8. โปรแกรมการฝึกอบรมในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 8 ช่วง ซึ่งจะเริ่มต้นฝึกทักษะการถามเป็นทักษะแรก ทักษะต่อไปคือทักษะการเสริมกำลังใจ การทวนซ้ำประโยค การทำให้กระจ่างชัด การสะท้อนความรู้สึกและการสรุปความตามลำดับ เป็นการฝึกทักษะ ทักษะละ 1 ช่วง รวมทั้งหมด 6 ช่วง ช่วงละ 4 ชั่วโมง ส่วน 2 ช่วงสุดท้ายของโปรแกรมการฝึก จะเป็นการฝึกการใช้ทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกมาแล้ว เพื่อเป็นการนำทักษะต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ผสมผสานกัน โปรแกรมการฝึกอบรมทั้งหมด 8 ช่วงจะมีรูปแบบและวิธีการตามที่เสนอไว้ข้างต้น (ตั้งแต่ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 7)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ประเมินทักษะในการฟังของผู้รับการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ประเมินความรู้สึกของผู้รับการทดลอง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 เอกสารประกอบการบรรยาย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเอกสารทั้งหมด 6 ชุด ซึ่งเป็นทักษะย่อย ๆ ของทักษะในการฟังดังนี้ คือ ทักษะในการใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ การทวนซ้ำ การทำให้กระจ่างชัด การสะท้อนความรู้สึกและการสรุปความ ในแต่ละชุดจะประกอบด้วย คำจำกัดความ วัตถุประสงค์ การนำไปใช้ และตัวอย่างการนำไปใช้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

1.2 บทบรรยายเทปโทรทัศน์ เรื่องทักษะในการฟัง

เทปโทรทัศน์ชุดนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยวัตถุประสงค์ที่จะแสดงให้เห็นถึง การสนทนา ระหว่างพยาบาลกับผู้รับบริการ ซึ่งดำเนินการสนทนาตามสถานการณ์สมมติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 4 บท ในบทที่ 1 จะเสนอรูปแบบของการใช้คำถาม บทที่ 2 จะเป็นรูปแบบการใช้ทักษะการทวนซ้ำและการทำให้กระจ่างชัด บทที่ 3 จะเป็นการใช้ทักษะการสะท้อนความรู้สึกและการสรุปความ ส่วนบทที่ 4 จะเป็นการใช้ทักษะต่างๆ ของทักษะในการฟัง ส่วนทักษะในการเสริมกำลังใจ จะมีสอดแทรกอยู่ในแต่ละบท (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

1.3 แบบฝึกหัดที่ใช้ในการประเมินทักษะในการฝึก

แบบฝึกหัดที่นำมาใช้ในการประเมินทักษะภายหลังที่ได้รับการฝึกนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากตัวอย่างและแบบฝึกหัดของ พรรณราย ทวีชัยประภา (2527) มาจาก Cormier และ

Cormier (1979) และผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากสถานการณ์สมมติ ซึ่งมีทั้งหมด 6 แบบฝึกหัด (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

2. เครื่องมือที่ใช้ประเมินทักษะในการฟังของผู้รับการทดลอง

แบบทดสอบทักษะในการฟัง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับทักษะในการฟังของ Ivey ซึ่งประกอบด้วย 6 ทักษะย่อย ได้แก่ การถาม การเสริมกำลังใจ การทวนซ้ำ ประโยค การทำให้กระจ่างชัด การสะท้อนความรู้สึกและการสรุปความ โดยแบบทดสอบทักษะในการฟังชุดนี้ จะเป็นแบบปรนัยชนิดให้เลือกตอบมี 6 ตัวเลือก แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยสถานการณ์สมมติทั้งหมด 5 สถานการณ์ และในแต่ละสถานการณ์จะมีการตอบสนองไว้ 2 ข้อ ผู้ตอบแบบทดสอบจะต้องบอกชนิดของการตอบสนองในแต่ละข้อของการตอบสนองที่มีทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็นอีก 2 ส่วนย่อย ๆ ดังนี้

ส่วนแรก จะเป็นบทสนทนาระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วย ในขณะที่ผู้ป่วยอยู่รับการรักษาในโรงพยาบาล ให้ผู้ตอบแบบทดสอบบอกชนิดของการตอบสนองของพยาบาล ตามที่ได้ขีดเส้นไว้หน้าการตอบสนองนั้น ๆ มีจำนวน 18 ข้อ

ส่วนที่สอง เป็นบทสนทนาระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา ผู้ตอบแบบทดสอบจะต้องบอกชนิดของการตอบสนองของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามที่ได้ขีดเส้นไว้หน้าการตอบสนองนั้น ๆ มีทั้งหมด 15 ข้อ

การตรวจให้คะแนน

แบบทดสอบทักษะในการฟังมีทั้งหมด 43 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีคะแนน 1 คะแนนสำหรับผู้ตอบถูก และ 0 คะแนนสำหรับผู้ตอบผิด

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะในการฟัง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อหากรอบความคิด และเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบ
2. นำแนวความคิด เนื้อหาเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นมากำหนดเป็นทฤษฎีเฉพาะในการวิจัย แล้วนำมาสร้างแบบทดสอบที่มีลักษณะสอดคล้องตรงกับเกณฑ์ของทฤษฎีนั้น ๆ
3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยาและนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะอื่น ๆ มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อพิจารณาตรวจสอบความง่ายของแบบทดสอบ และความเข้าใจทางด้านการใช้ภาษา แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข
4. เมื่อแบบทดสอบได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นจึงนำไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษา แล้วนำข้อเสนอ มาปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง
5. นำแบบทดสอบที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของการแปลผลโดยพิจารณาเกณฑ์ตัดสินจาก 2 ใน 3 ท่าน
6. นำแบบทดสอบที่มีความตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) กำหนดเกณฑ์การตัดสินค่าอำนาจจำแนกไว้คือ 0.20 ขึ้นไป จากนั้นจึงจะนำไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร Kuder Richardson-20 ได้ค่าความเที่ยงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทักษะในการฟัง จำแนกตามแต่ละส่วนของแบบทดสอบทักษะในการฟัง

ส่วนของแบบทดสอบทักษะในการฟัง	ค่าความเที่ยง
ส่วนที่ 1 มีจำนวน 10 ข้อ)	0.62
ส่วนที่ 2 (มีจำนวน 33 ข้อ)	0.84
- ส่วนที่ 2.1 (มีจำนวน 18 ข้อ)	0.78
- ส่วนที่ 2.2 (มีจำนวน 15 ข้อ)	0.63
ทั้งฉบับ (มีทั้งหมด 43 ข้อ)	0.88

ตัวเลขในตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทักษะในการฟังแต่ละส่วนมีความเที่ยงในระดับกลางค่อนข้างสูง และแบบทดสอบรายข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.92 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง.)

3. เครื่องมือที่ใช้ประเมินความร่วมมือรู้สึกของผู้รับการทดลองในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประเมินความร่วมมือรู้สึกของผู้รับการทดลอง หมายถึง แบบวัดความร่วมมือรู้สึกที่นักศึกษานายาบาลมีต่อผู้ป่วย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดความร่วมมือรู้สึกประกอบด้วย สถานการณ์ที่สร้างขึ้นโดยอิงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในหอผู้ป่วยอายุรกรรม ศัลยกรรม สูติ-นรีเวชกรรม กุมารเวชกรรม และหออภิบาลผู้ป่วยหนัก และข้อคำถามซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ โดยจำแนกตามระดับความร่วมมือรู้สึกของมาตริวัดความร่วมมือรู้สึก ของ Kalisch แบบวัดความร่วมมือรู้สึกได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามองค์ประกอบของความร่วมมือรู้สึกซึ่ง Egan (1982) ได้แบ่งองค์ประกอบของความร่วมมือรู้สึกออกเป็นประเด็นที่สำคัญไว้ 2 ประเด็นคือ

1. การรับรู้และเข้าใจในโลกทัศน์ของผู้รับบริการ
2. การสื่อถึงการรับรู้และความเข้าใจในความรู้สึกของผู้รับบริการ

ดังนั้นแบบวัดความร่วมมือรู้สึกในการวิจัยนี้จึงประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดการรับรู้ความร่วมมือรู้สึกของผู้รับการทดลอง ในส่วนนี้จะประกอบด้วยสถานการณ์ 3 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อความตอบ 4 ข้อ ผู้ตอบแบบวัดจะต้องให้คะแนนแก่คำตอบโดยคำตอบแต่ละข้อมีคะแนนได้ตั้งแต่ 0-4 คะแนน ส่วนนี้มีข้อความตอบทั้งหมด 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 ส่วนนี้สร้างขึ้นเพื่อวัดการสื่อถึงความร่วมมือรู้สึกของผู้ร่วมรับการทดลอง ในส่วนนี้จะมีสถานการณ์ 12 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีข้อความตอบ 5 ข้อ และผู้ตอบแบบวัดจะต้องตัดสินใจเลือกคำตอบเพียง 1 ข้อ ดังนั้นข้อความตอบในส่วนนี้จึงมีทั้งหมด 12 ข้อ

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแบบวัดร่วมความรู้สึกฉบับนี้ จะจำแนกออกตามส่วนประกอบของแบบวัดดังนี้

ส่วนที่ 1 มีคะแนนรวม 12 คะแนน ข้อคำตอบละ 1 คะแนน

ส่วนที่ 2 มีคะแนนรวม 36 คะแนนซึ่งในแต่ละข้อความตอบจะมีคะแนนตั้งแต่ 0-4 คะแนน

ตามระดับความร่วมมือรู้สึกของมาตรวัดความร่วมมือรู้สึกของ Kalisch โดย

ระดับที่ 0 มีคะแนน 0 คะแนน

ระดับที่ 1 มีคะแนน 1 คะแนน

ระดับที่ 2 มีคะแนน 2 คะแนน

ระดับที่ 3 มีคะแนน 3 คะแนน

ระดับที่ 4 มีคะแนน 4 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความร่วมมือรู้สึกขั้นขึ้น โดยศึกษาจากแนวความคิดของ Gazda (1977) และแบบวัดความร่วมมือรู้สึกของ เรวดี ศิรินคร (1973) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบวัดความร่วมมือรู้สึกที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. นำมาตรวัดความร่วมมือรู้สึกของ Kalisch มาแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย
2. นำมาตรวัดความร่วมมือรู้สึกที่ได้รับการแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหา และภาษาที่ใช้
3. นำมาตรวัดความร่วมมือรู้สึกที่ได้รับการแก้ไขแล้ว ไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์ตัดสินจาก 2 ใน 3 ท่าน จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาอีกครั้ง
4. นำแบบวัดความร่วมมือรู้สึกของ เรวดี ศิรินคร (2531) มาปรับปรุงแก้ไข (เฉพาะรูปแบบของการนำเสนอสถานการณ์ต่าง ๆ) ส่วนข้อคำตอบได้สร้างจากมาตรวัดความร่วมมือรู้สึกของ Kalisch ที่ได้รับการเรียบเรียงเป็นภาษาไทย และมีความตรงในเนื้อหาแล้ว
5. นำแบบวัดความร่วมมือรู้สึกที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงในเนื้อหาอีกครั้ง โดยพิจารณาเกณฑ์ตัดสิน 3 ใน 4 ท่าน
6. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง และนำแบบวัดความร่วมมือรู้สึกฉบับปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของการแปลผลโดยพิจารณาเกณฑ์ตัดสิน 2 ใน 3 ท่าน
7. นำแบบวัดความร่วมมือรู้สึกที่มีความตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับนักศึกษานายบาล ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว จำนวน 70 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งมีวิธีการหาจำแนกตามแต่ละส่วนของแบบวัดความร่วมมือรู้สึกดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 แบบวัดความร่วมมือรู้สึกนำไปหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) กำหนดเกณฑ์การตัดสินหาค่าอำนาจจำแนกไว้ได้คือ 0.20-0.80 จากนั้นจึงนำไปหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร Kuder Richardson 20

ส่วนที่ 2 แบบวัดความร่วมมือรู้สึกจะหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่า t-test เปรียบเทียบกลุ่มต่ำที่มีคะแนน 11 คะแนนถึง 15 คะแนนกับกลุ่มสูงที่มีคะแนน 24 ถึง 32 คะแนน กำหนดเกณฑ์การตัดสินโดยคัดเลือกข้อที่มีค่า t เท่ากับ 1.75 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 จากนั้นจึงนำไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α)

ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดความรู้สึกแสดงไว้ในตารางที่ 3 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง.)

ตารางที่ 3 แสดงค่าความเที่ยงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความร่วมมือรู้สึก จำแนกตามแต่ละส่วนของแบบวัดความร่วมมือรู้สึก

แบบวัดความร่วมมือรู้สึก	ค่าความเที่ยง	ค่าอำนาจจำแนก
ส่วนที่ 1 (มีข้อความตอบ 12 ข้อ)	0.71	0.47-0.77
ส่วนที่ 2 (มีข้อความตอบ 12 ข้อ)	0.61	ค่า t อยู่ระหว่าง 2.78-5.83

ตัวเลขในตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าความเที่ยงของแบบวัดความร่วมมือรู้สึกในแต่ละส่วนมีความเที่ยงในระดับกลางค่อนข้างสูงและแบบวัดรายข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.47-0.77 และมีค่า t อยู่ระหว่าง 2.78- 5.83 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง.)

ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

1.1 สร้างกรอบความคิดเรื่องทักษะในการฟังและความร่วมมือรู้สึก โดยศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และวารสารต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างแบบทดสอบทักษะในการฟัง และแบบวัดความร่วมมือรู้สึก

1.2 นำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการทดลอง นั่นคือแบบทดสอบทักษะในการฟัง และแบบวัดความร่วมมือรู้สึก ไปหาคุณภาพของเครื่องมือซึ่งหมายถึง การหาความตรง ความเที่ยง

และอำนาจจำแนก

1.3 กำหนด และสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม

1.4 เตรียมเครื่องมือที่ช่วยในการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง เอกสารประกอบ การบรรยาย สร้างบทบรรยายเทปโทรทัศน์

1.5 ติดต่อขอหนังสืออนุญาตทำการวิจัยจากภาควิชาจิตวิทยา เพื่อขออนุญาตทำการ ศึกษาทดลอง และขอใช้สถานที่จากคณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ระยษการฝึกทักษะในการฟัง

การฝึกทักษะในการฟังในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งทักษะในการฟังออกเป็นทักษะย่อย ๆ ได้ 6 ทักษะคือ การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ การทวนซ้ำประโยค การทำให้กระจ่างชัด การสะท้อนความรู้สึก และการสรุปความ และกำหนดการฝึกทักษะในการฟังออกเป็น 8 ช่วงๆ ละ 4 ชั่วโมงดังนี้ คือ

- ช่วงที่ 1 ฝึกการใช้คำถาม
- ช่วงที่ 2 ฝึกการเสริมกำลังใจ
- ช่วงที่ 3 ฝึกการทวนซ้ำประโยค
- ช่วงที่ 4 ฝึกการทำให้กระจ่าง
- ช่วงที่ 5 ฝึกการสะท้อนความรู้สึก
- ช่วงที่ 6 ฝึกการสรุปความ
- ช่วงที่ 7 ฝึกการใช้ทักษะในการฟัง
- ช่วงที่ 8 ฝึกการใช้ทักษะในการฟัง

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกทักษะในการฟังรวม 32 ชั่วโมง ซึ่งจะจำแนกตามวันได้ดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2536

เวลา 08:00 - 10:00 น. ชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงกำหนดการในการฝึกทักษะในการฟัง

วันเสาร์ที่ 31 มกราคม 2536

เวลา 08:00 - 12:00 น. ฟีกการใช้คำถาม

เวลา 13:00 - 16:00 น. ฟีกการเสริมกำลังใจ

วันอาทิตย์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2536

เวลา 08:00 - 12:00 น. ฟีกการทวนซ้ำประโยค

เวลา 13:00 - 16:00 น. ฟีกการทำให้กระจ่างชัด

วันเสาร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2536

เวลา 08:00 - 12:00 น. ฟีกการสะท้อนความรู้สึก

เวลา 13:00 - 16:00 น. ฟีกการสรุปความ

วันอาทิตย์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2536

เวลา 08:00 - 12:00 น. ฟีกการใช้ทักษะในการฟัง

เวลา 13:00 - 16:00 น. ฟีกการใช้ทักษะในการฟัง

หมายเหตุ

ภายหลังการฝึกในแต่ละช่วงจะมีการประเมินผลทักษะที่ได้รับฝึก โดยใช้แบบฝึกหัดของทักษะนั้น ๆ หากคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดนั้นมีคะแนนต่ำกว่า 70 % ก็ให้เริ่มการฝึกทักษะนั้นใหม่ แต่ถ้าคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดนั้นมีคะแนนมากกว่า 70 % ก็เริ่มฝึกทักษะต่อไป

3. ภายหลังการฝึกทักษะในการฟัง

นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน ทำแบบทดสอบทักษะในการฟังและแบบวัดความร่วมมือ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ คือ

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบทักษะในการฟัง ของนักศึกษาพยาบาลที่วัดก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบทักษะในการฟัง ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่วัดหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดความร่วมมือของนักศึกษาพยาบาลที่วัดก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากแบบวัดความร่วมมือของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่วัดหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)